

POSTANOWIENIE

Dnia 20 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z wniosku T. L.
przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
o ustalenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 20 stycznia 2021 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od postanowienia Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 28 maja 2019 r., sygn. akt III AUz (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**
- 2. odmawia przyznania adwokatowi I. C. wynagrodzenia za reprezentowanie z urzędu skarżącego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) postanowieniem z 28 maja 2019 r., sygn. akt III AUz (...) oddalił zażalenie ubezpieczonego T. L. na postanowienie Sądu Okręgowego w W. z 7 marca 2019 r., sygn. akt IV (...), którym to odrzucono jego odwołanie od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na podstawie art. 477⁹ § 3 k.p.c. Zdaniem Sądu Apelacyjnego odwołanie należało odrzucić, albowiem decyzja organu rentowego z dnia 20 czerwca 2018 r. została doręczona na adres ubezpieczonego i odebrana przez dorosłego domownika – jego żonę w dniu 28 czerwca 2018 r., zaś odwołanie od decyzji ubezpieczony wniósł dopiero 19 października 2018 r. W ocenie Sądu opóźnienie w złożeniu odwołania było

znaczne, gdyż wynosiło ponad trzy miesiące. Brak było również podstaw aby uznać, że zwłoka w złożeniu odwołania nastąpiła bez winy ubezpieczonego. Żona ubezpieczonego zeznała, że znalazła pismo z organu rentowego pod koniec lipca lub na początku sierpnia. Dodatkowo faktura za prąd, która według ubezpieczonego została „zagubiona” wraz z decyzją, została opłacona 30 sierpnia 2018 r.

Od powyższego orzeczenia skargę kasacyjną wniósł ubezpieczony zarzucając w niej naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 6 k.c. przez przyjęcie, że ubezpieczony nie udowodnił, że przekroczenie ustawowego terminu do odwołania od decyzji Prezesa KRUS z dnia 20 czerwca 2018 r. nastąpiło z przyczyn od niego niezależnych oraz naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 477⁹ § 3 k.p.c. przez przyjęcie, że przekroczenie o niespełna trzy miesiące ustawowego terminu do wniesienia odwołania od decyzji Prezesa KRUS było nadmierne i nastąpiło z przyczyn zależnych od ubezpieczonego.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na potrzebę wykładni przepisu art. 477⁹ § 3 k.p.c. przez wskazanie, kiedy uznać można przekroczenie ustawowego terminu do wniesienia odwołania za nadmierne oraz czy nieprzekazanie przez dorosłego domownika pisma adresatowi uniemożliwiające złożenie odwołania w ustawowym terminie stanowi przyczynę niezależną od ubezpieczonego.

Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu z uwzględnieniem kosztów dotychczasowego postępowania, ewentualnie o jego uchylenie oraz o uchylenie poprzedzającego go postanowienia Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji z uwzględnieniem kosztów dotychczasowego postępowania.

Pełnomocnik skarżącego ustanowiony z urzędu wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym, jednakże nie zawarł w nim stosowego oświadczenia o ich pokryciu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Odwołanie się do przesłanki potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (postanowienie Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 Nr 12, poz. 151). Zauważyć należy, że o rzeczywistych rozbieżnościach w judykaturze można mówić tylko wówczas, gdy brak zgodności rozstrzygnięć dotyczy takich samych lub bardzo zbliżonych stanów faktycznych, co skarżący powinien wykazać (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 577/17, LEX nr 2497710). Powołanie się na rozbieżności w orzecznictwie wymaga przytoczenia i poddania analizie rozbieżnych orzeczeń sądów w celu wykazania, że rozbieżności te mają swoje źródło w różnej wykładni przepisu, bądź też przedstawienia argumentów wskazujących, że wykładnia przeprowadzona przez sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego (postanowienie Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 2018 r., III UK 123/17, LEX nr 2496319). Ponieważ skarżący przywołując tę podstawę przyjęcia skargi nie wskazał w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozostających ze sobą w sprzeczności rozstrzygnięć, wymyka się ona możliwej ocenie Sądu.

Ponadto treść art. 477⁹ § 3 k.p.c. jest jasna. Jednoznacznie wymaga on bowiem kumulatywnego spełnienia dwóch przesłanek, po pierwsze - przekroczenie terminu we wniesieniu odwołania nie może być nadmierne, a więc niewątpliwie oparte na "kryterium czasowym" oraz po drugie - musi nastąpić z przyczyn

niezależnych od odwołującego. Do kwestii nadmierności opóźnienia niejednokrotnie odnosił się Sąd Najwyższy, przyjmując, że występuje ono, gdy wniesienie odwołania od decyzji organu rentowego nastąpiło po upływie osiemnastu miesięcy od doręczenia jej odpisu (postanowienie Sądu Najwyższego z 29 września 1999 r., II UKN 490/99, OSNAPiUS 2001 nr 2, poz. 57), albo po upływie trzynastu miesięcy od dnia wydania decyzji (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 1998 r., II UKN 561/98, OSNAPiUS 2000 nr 5, poz. 199), albo po upływie sześciu miesięcy od dnia doręczenia decyzji organu rentowego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1997 r., II UKN 61/97, OSNAPiUS 1998 nr 3, poz. 104). Taka ocena została zaaprobowana, między innymi, w wyrokach: z 8 czerwca 2004 r., III UK 45/04 (LEX nr 585844) oraz z 14 marca 2014 r., II UK 340/13 (LEX nr 1446448). W rozpoznawanej sprawie ubezpieczony odwołanie od decyzji Prezesa KRUS z dnia 20 czerwca 2018 r. wniósł po pięciu miesiącach od jej wydania. W skardze powoływano się na chorobę psychiczną żony, która odebrała korespondencję w dniu 28 czerwca 2018 r. Należy jednakże zauważyć, że żona skarżącego odnalazła zagubioną korespondencję pod koniec lipca lub na początku sierpnia. Wraz z zagubioną decyzją została w tym samym dniu został odebrany rachunek za energię, który opłacono 30 sierpnia 2018 r. Dodatkowo w skardze kasacyjnej skarżący wskazał, że „żona, która odebrała przesyłkę schowała ją z powodu remontu i przez ponad miesiąc nie poinformowała skarżącego o tym fakcie”.

Tymczasem, jak wskazano powyżej odwołanie wniesiono po upływie prawie pięciu miesięcy od wydania decyzji. Nawet jeśli skarżący dowiedział się o wydaniu przedmiotowej decyzji w sierpniu czy we wrześniu, nie zdołał wyjaśnić dlaczego odwołanie od niej złożył dopiero w dniu 19 października 2018 r. Trafnie więc Sądy obu instancji uznały, iż opóźnienie we wniesieniu odwołania od decyzji organu rentowego nastąpiło z przyczyn zależnych jedynie od skarżącego oraz, że było ono nadmierne. Oceny owej nadmierności nie zmienia to, czy skalę opóźnienia liczyć od potencjalnej daty otrzymania decyzji organu rentowego, czy też od końca terminu na wniesienie odwołania.

Powyższe oznaczało, że skarga kasacyjna nie spełniła przesłanek wymaganych do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania, ponieważ powołane

w niej twierdzenia i wątpliwości w istocie rzeczy ograniczały się do polemiki z ustalonym przez Sąd drugiej instancji stanem faktycznym oraz jego oceną prawną.

Wobec niewykazania przez skarżącego istnienia powołanej przesłanki przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, odmawiając pełnomocnikowi skarżącego przyznania kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym ze względu na brak obligatoryjnego oświadczenia, że żądane koszty nie zostały opłacone w całości lub w części.